

Otters back on stream

In Meander 3-2020 berichtte ik reeds over de terugkeer van roofdieren in onze contreien, met daarbij ook een oproep tot verhoogde aandacht voor een aantal specifieke soorten zoals das, otter, boommarter en wolf. Deze oproep viel kennelijk niet in dovemansoren, want in februari jl. kreeg ik een paar foto's van vreemde pootafdrukken in de sneeuw ter determinatie voorgeschoteld. Bingo, zowaar meteen een onmiskenbare 'viersprong' van otter!

In het eerdere artikel vermeldde ik al de foto-opname van een zwemmende otter nabij de monding van de Zwalmbeek, eind april 2020, met daarbij de verwijzing naar een 'waarschijnlijke' eerdere zichtwaarneming van een weglappend exemplaar in de buurt, in juli 2015. De zwemmende otter werd toevallig betrapt toen met man en macht, bij nacht en ontij, zowaar een ecologische ramp werd vermeden ten gevolge van die fameuze drijvende bietenpulpprop uit Frankrijk. Was die otter daardoor misschien ergens vandaan verjaagd of verdreven? Na de sporenvondst van februari nabij Oudenaarde werden begin maart in de regio opnieuw 'perfecte' pootafdrukken gevonden, nu in modder. We kunnen er dus van uitgaan dat de lucky foto niet zomaar een toevallige of verdreven passant betrof, maar dat de soort wel degelijk in de regio is gevestigd, en dit vermoedelijk zelfs al enkele jaren.

Als roofdier gedragen otters zich uitgesproken territoriaal, en bezetten grote exclusieve leefgebieden. Een Scheldetraject van 10 tot 25 km (!) lengte, met bijhorende afgesloten rivierarmen, visvijvers en 'putten', is mogelijk het leefgebied van slechts één territoriumhoudend mannetje. Zo'n gigantisch territorium overlapt dan met dat van twee of drie individuele wijfjesteritoria. Gericht otters proberen te spotten is dan ook een speld in een hooiberg gaan zoeken. Maar toevallige (vroeg-ochtendlijke) waarnemingen door bv. natuurliefhebbers, wandelaars of vissers zijn bést mogelijk. Het gericht zoeken naar pootafdrukken en de karakteristieke 'spraints' (uitwerpselen) op typische plekken zoals opvallende stenen of liggende boomstammen nabij het water, zijn vanouds beproefde

Een typische 'viersprong' van otter, Oudenaarde 12/02/2021 (foto: Sam Vanderstraeten).

Een lucky shot van een zwemmende otter, Zwalm 27 april 2020 (foto Kim De Loor).

monitoringstechnieken. Vandaag hebben we met z'n allen ook massa's cameravallen. Geplaatst nabij wissels naar het water levert dat vroeg of laat ook wel eens een otter op. Aan het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) worden ook nieuwe monitoringstechnieken op punt gesteld, zoals het trainen en inzetten van ecologische speurhonden (die spraints zoeken), en het detecteren van otter-DNA uit water of uit het substraat van pootafdrukken (het zogenaamde "e-DNA"). Momenteel werkt het INBO in opdracht van het Agentschap Natuur en Bos (ANB) het 'Soortbeschermingsplan otter' uit, dat over de komende vijf jaar zal worden geïmplementeerd. Het is alvast duidelijk dat verdere inspanningen nodig zijn voor het herstel van onze water-biotopen (waterzuivering, oeverstructuur, ontsnippering, visbestanden, ...). Hedendaags vormt ook verkeerssterfte een heel ernstige bedreiging voor otters.

Alle info over het (lokale) voorkomen van de otter is welkom op koen.vandenberge@inbo.be - thx!

Koen Van Den Berge